

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Bacsokere,

Zápolya-utca 1-50 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybacsokere, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.

Félévre ——— 6 .

Negyedévre ——— 3 .

Egy hóra ——— 1 .

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybacsokere, 1896.

XXV. évfolyam, 95. szám.

Péntek, április 24.

Ünnep előtt.

(Fővárosi levél.)

Budapest, április 23.

Tíz nap választ el bennünket korszakos eseménytől. Tíz nap múlva megnyílik az eszredéves országos kiállítás. Tíz napon keresztül várjuk még biztató reménységgel, a lelkesedés igaz áhitatával ünnepünket. E tíz nap hosszabb határidő a nemzet számára, mint multjának nem egy esztendeje. E tíz nap lépcsőzetén jut föl Magyarország arra a magasságra, a hová az ezeréves mult minden dicsősége és a teremtő jelen minden sikere vezet.

Odakünn a városliget területén csodás alakulásban bontakozik ki a kiállítás festői panorámája. A mit az ipar és a kereskedelem, a tudomány és a művészet, a hadászat és a földművelés, a néprajz és a történelmi megteremtett, annak mindenféle nagyszerű hajlékai emelkednek.

De ez csak a kiállítási terület egyik része. Az érdekesebb, a miben a kiállítás igazi vonzereje és még soha nem látott felülmúlhatlan látványossága van, az a terület tő felüli részlete. Azon emelkedik ki első sorban az ezeréves multnak gazdagon feldiszipított ékes monumentuma, a történelmi főcsoport. Az építési művészetnek nincs Magyarországon ennél ékeesebb és méltóbb tanúsága. A csodálat és lelkesedés érzésével áll meg a néző e hatalmas csoportozat előtt, mely a magyar építészeti fejlődésében határvonalakat jelölő három építési stílt foglalja magában. Ott van a legrégebbi román, kiegészítve az átellenben épült díszes jaáki templommal, az eredetinek megszólalásig hű utánzatával, azután a csucsíves részlet, a mi a magyar építészeti történetének középső mozzanata, s végül a renaissance, mely pazarul gazdag ékítőműveivel a legszebb látványt szolgáltatja.

Mindennek folytatása a szintén történelmi érdekű fekete hid s a csoportot kör-

nyékező tő, mely az egésznek utólréhetlen festőiséget és érdekességet kölcsönöz.

A történelmi csoport egyes szakaszait szintén most rendezik. Tömérdek és milliókat érő kincsek halmozódnak ott össze, ritka példányait szolgáltatva a történelmi ereklyéknek, a melyek közt nem egy a legrégebbi idők díszes maradványa. A műkincsek gazdagságára elegendő bizonyítás, hogy maga ő felsége több mint egy millió forintot érő műkincseit küldte meg a kiállításnak. Vámbéry Armin, a kiváló orientalista, most van Konstantinápolyban, hogy a szultán nagylelkűséggel átengedett kincseit ideszállítsa. Emléktárgyakat küldtek a legelőkelőbb fejedelmi személyek: a német császár, Oszkár svéd király, Teck angol herceg s a magyar mágánsvilág számos tagja, kik hazafias készséggel küldték be az őseikről rájuk maradt nagyerdekű emlékeiket. A főpapok és a szerzetek is ritka hajlandóságot tanúsítottak a birto-
kukban levő emléktárgyak átengedésével. Egyszóval pazar gazdagság lesz a történelmi csoportban, csupa nemzeti emlék, nevezetesen idősorok maradványai, szépek és jellemzőek, ragyogók és értékesek. A történelmi csoport belső része, mely valóságos labirintus, tele lesz ezekkel a díszes műkincsekkel, a melyeket most rendeznek el a különböző állványokon, a különböző szekrényekben, a különböző helyiségekben, a szerint, a milyen korhoz, a milyen csoportba tartoznak, hogy teljesebb hű és tanulságos kép egészítse ki a nagyszerű és maradandó hatású sorozatot.

De a történelmi emlékek szemképráztató látványosságán kívül is van a történelmi csoport belsejének egy-két olyan vonása, a mi a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot: ezek egyike a Bakácskáporna, a vajdahunyadi vár belső csarnokai s az egész csoportot díszítő üveg- és falfestmények stb., melyek az eredeti művészetnek teljesen hű utánzásai.

A történelmi főcsoport szigetén nyugszik, melyet a kiállítás további területével a már említett hid köt össze. Mindjárt a hidról letérve, ott emelkedik a pozsonyi városháza, magas és széles tornyával, a mely a háziiparnak ad hajlékot és mellette a falu temploma, a hol gróf Zichy Jenőnek az őshazából hozott rendkívül gazdag és érdekes etnografiai és egyéb gyűjteménye lesz kiállítva.

Onnan kezdve nyílik a kiállítási falu három utcája, ezek a kedves, egyszerű házikók, melyek a maguk igénytelenségükben és az eredetihez való teljes hűségükben nagy gyönyörtünetet nyújtanak majd a vidékről felránduló polgárságnak.

A kiállítás innenső területének további részét a haditengerészet csarnoka, a hadfelszerelési pavillon, a kiállítási igazgatóság épülete, a pusztaszeri pavillon, József főherceg csarnoka stb. tölti ki, kifogyhatatlan anyagát szolgáltatva a kiállítás pazar látványosságának.

Mindezek az épületek immár teljesen készen állnak. Egy-két simitás, egy-két kalapácsütés van hátra legfeljebb.

Mire május másodikán hajnala földerül, az egész, mint egy mesebeli tündérváros fog ott állni az ünneplő közönség előtt.

A megnyitás ünnepsége méltó lesz a nagyszerű alkalomhoz. O felsége a király, Erzsébet királyasszony, az uralkodó család főhercegei és főhercegnői, a magyar törvényhozás tagjai, a tudomány és művészet, az ipar és kereskedelem képviselői, a fővárosi hatóság és a vidék teljes képviselőlete, a bel- és külföldi sajtó férfiai, a megnyitásra meghívott nagy közönség, valamennyien teljes díszben többnyire díszmagyarban, örökemlékezteti mozzanattá teszik a megnyitás ünnepélyét.

Szebb napja mint ez, még nem volt az ujabbkori Magyarországnak. A szellem és a munkáló kéz fölemelő harmoniájában

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA

Nagybacsokereki történelmi műemlékek.

— A „Torontál” eredeti tárczaja. —

Ne tessék mosolyogni! Bizony nekünk oly történelmi műemlékeink vannak, amilyennel még Róma sem dicsekedhetik. Majd mindjárt felsorolom őket. Engedjék meg, hogy előbb a történelmi műemlékeket osztályozzam.

Tudvalevő dolog, hogy a történelmi műemlékek kétfélék, és pedig vannak köztük olyanok, amelyeknek czélját és rendeltetését, megalkotásuk időpontját a tudósok meg tudják állapítani, és vannak olyanok, a melyek megfej-
tésére képtelenek.

A nagybacsokereki műemlékek ezen utóbbi osztályba tartoznak. Azért büszkébbek lehetünk Rómánál, Velenczénél, Genuánál, mert minő történelmi becseselehet az olyan műemlékeknek, amelyek ma már a laikusok is ismernek, tudják, hogy ki alkotta, mikor készült stb. — A mi műemlékeinkkel még a legkiválóbb tudósok sincsenek tisztában, pedig tanulmányozásukba már kilencz archeológus beleörült, tizenhét öngyilkossá lett, s harminczöt buskomorságba esett. Az ijesztő példák azonban nem rettentik el a tudósokat; városunkban ma is nem kevesebb mint kilenczvennyolcz archeológus tanulmányozza ezen műemlékeket.

Remek gondolat volt a műemlékek megalakításától, hogy minden nyomot eltüntettek, a mi a tudósokat utbaigazithatná. Nem is hiszem, hogy valaha megfejtethék a mult évezredek titkait.

De most már lássuk magukat a műemlékeket!

Az egyik az északi szélesség 38 és a déli hosszúság 46°-ának közvetlen keresztezésében fekszik. Ez egy praehistorikus stílusban épült hatalmas tornyu épület tömb.

A római katolikus templomtól délre, a vármegyeszékházától keletre, a nagypiaczter kellő közepén fekszik. Építési időpontja ismeretlen. Évszázadok és évezredek óta fennáll. A legöregebb bacsokereki emberek suhanczgyerek korukban már ezen gyakorolták a madárfészkek kiürítését.

Hosszas és folytontartó archaeologiai kutatások eredete felől nem tudtak kideríteni semmit. Egy rege van csak eredetéről. Allítólag azon időkben, midőn még N. Bacsokere virá-
nyain a tenger hullámai siklottak át ismeretlen népek még ismeretlenebb hajói szeldeiték ezen legismeretlenebb tenger hullámaikat, élt a tenger fenekén egy vizikirály. A vízi királynak volt egy gyönyörű vizileánya. Leírását költői hajlamu olvasóim fantáziájára bízom. A királyleány beleszeretett egy visiló(vag)ba, a kinek a rajta levő ruházatát egy kívül egybe nem volt. Es pedig na-

gyon kevés volt, mert magának a királynak is egyetlen öltözékét a korona képezte.

A lovag viszonzotta a vizikirályleány szerelmét. (A mai korszakban megfordítva csinálják a lovagok és hajadonok. A lovag lesz szerelmes, hölgye viszonzza szerelmét.) A király nem jó szemmel nézte a fejlődő szerelmet, s hogy véget vessen annak, összehívatta birodalma összes építőmestereit s építettett velük egy börtönt, amelybe szerelmes lovagunkat úgy elcsukatta a világtól, hogy az soha többé nem láthatta szive választottját.

Es a börtön volna állítólag a városunk kellő közepén emelkedő műemlék.

Ast mondja továbbá a rege, hogy az akkori emberek örökéletűek voltak. Jó volna, ha erélyes podesztánk, a minden dologba beleszólni szerető ujságírók tiltakozása daczára, lebontatná e régi emléket, hogy kissabaduljon belőle az évezredek óta sinylődő fogoly.

Hej de sokat tudnánk meg a multakból. Ez astán regélhetne nekünk eleget. Maga a műemlék minden ismert építészeti stílustól eltérőleg van építve. Hatalmas, de rendkívül mogorva falai és égbenyuló merev tornya valóban arra vall, hogy évezredek előtt épült. Városunk bölcs atyái, kiknek a kezeibe van letéve autonomiánk gyepölője, bontassátok le e műemléket, hadd szabaduljon ki belőle a sokat szenvedett szerelmes lovag, — mily emberbaráti tettet vinnétek véghez. Ajánlom azonban, hogy a lebontás alkalmá-

A hivatalos melléklet 86. számával.

nyitjuk meg az ezredéves forduló emlék-ünnepét. Király és nemzet egygyéforra a hazafias érzés melegében, világraszóló egyértelműséggel fogja hirdetni erőnk, képességeinket, a honi földhöz és alkotmányhoz való hűséges ragaszkodásunkat. A nemzet dicsőséges múltjának és gazdag jelenének fölemelő tanulságaihoz vezet be a megnyitás ünnepélye. Bizva bizhatunk benne, hogy a siker, melynek gyökerei a nemzet tízezredéves múltjában, a magyar szellem és kéz csodás erejű munkájában és a kiállítás létrehozóinak önfeláldozó buzgóságában gyökeredzik, méltóan fogja megkoronázni az ezredéves kiállítás nagyszerű alkotását.

Halász Gyula.

Az ezredéves kiállítás.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, április 23.

Az Őshaza kincsei.

A kiállítás falujának főtérén van a magasztos kalotaszegi templom s ennek tágas hajójában az érdekes, nagybecsű kiállítás, melyet gróf Zichy Jenő az Őshazából hozott emlékek-ből állított össze.

A fehérre meszelt templom egyszerű, igénytelen külsője alig is árulja el, hogy belső csarnokában milyen rendkívül érdekes, változatos és nagybecsű emléktárgyak láthatók. Kívülről az érdeklődést mindössze az a szürke, széles oldalú sátor fogja felkeltetni, a melyet a templom-épület udvarában most állítanak fel s a melynek anyaga, mintája, berendezése Assiából való.

A csarnok belsejébe lépve, mindjárt a bejáratnál egy bokharai lovas bábalakja öltik a szemünkbe, a hogy hamvas hátú, merész tartású turk lován ül, mely jellegzetes formáival nagyon hasonlít a magyar lovakra.

Ertékes és díszes, hol keresetlen egyszerűségű, hol pazar színekben bővelkedő szőnyegek, melyek mind az Őshazából valók, megynk végig a kiállítási helyiségen, mely zsufolva van az Őshazabeli emlékekkel. Így legelőbb, mindjárt a jobboldali ablaknál látjuk az ősi idők réz-, vas-, bronz- és aranymaradványait, hun feliratos kőveket, bronzból és kőből készült buzogányokat, melyek nagyban hasonlítanak a nálunk Magyarországon talált vezérek korabeli leletekhez. A régiségek sorában vannak továbbá a szintén magyar vonású sisakok, páncélok, ijak, kaukassai edények, kőből és rézből, egynemely bronzból és esüstből, ékszeres és kések, üveg-edények, mécsesek stb. rendkívül érdekes formákban.

Különösen gazdag gyűjteménye van a fegyvereknek, melyek legtöbbje, mint az ij, a buzogány, a balta ma is használatosak, és lőszerszámkoknak, a minő többek közt a tatár- és a cserkesznyereg, egy művészien készített lótarló stb.

val tartások készen szegény lovagunk számára egy uszónadrágot.

Városunk utcáin elszórvá alig két méternyi magasságban emelkednek ki a földből ismeretlen összetételű érczek keverékéből öntött ismeretlen jelentőségű és rendeltetésű négyzetű oszlopalku kupok. Eredetük ismeretlen, s a mi legcsodálatosabb, évtizedek előtt nem voltak meg, egy zivataros éjt követő reggelen vették észre őket először. Az eső mosta ki a talajból őket. Hogy mikor készülhettek, s mi volt rendeltetésük, azt eddig a legalaposabb kutatás sem volt képes kideríteni. Alakjuk és egyszerű nemes stíljüknél fogva valamely igen régen kihalt nagy kulturájú néptaj művének kell tartanunk. Hogy minő érczkeverékből készült, vegyészseink megállapítani nem tudják, mert megolvasztani lehetetlen. Hogy mi lehetett ezen belül füres kupoknak a rendeltetése, csak találgatás, feltevés és következtetés által közelíthető meg. Est én nem is kutatom, mert nem vagyok archeologus, de gyakorlati érzékű kapitányunk igen gyakorlati célokra használta fel. Csupa régiséget helyeztetnek el benne.

Ha kedves olvasóm megengedik, a többi becskéreki emlékekről legközelebb fogok szólni.

Trebla.

A bejáratnál balra díszes kiállítású tágas sátor emelkedik, melynek anyagát, pihenő helyét, himnusz-szóvetét gróf Zichy Jenő hozta magával, valamint azokat a bundákat is, melyek olyan jellemző hasonlatosságot mutatnak a magyar népviseletéhez. Látható lesz ezeken kívül gróf Zichy Jenő kiállításában hat teljesen felöltözött, különböző ázsiai fajokat képviselő bábalak, látható lesz a Magyariból hozott zöld és feliratos köemlék s a georgiai, cserkesz, bokharai stb. hásiipar, sajátos, díszes, magyar, főképp kalotaszegi motívumi termékei.

Mindezt, a maga eredeti valóságában, mint két fáradalmas, nehéz ázsiai utnak az eredményét, mely nemcsak a közönségnek, de a történet és néprajz tudósainak is érdekes anyagot fog szolgáltatni, mintegy félszer fénykép és Vuskin orosz festőnek az utazás közben csinált egy csomó olajfestménye egészíti ki. Ez teszi teljessé az Őshaza kincseinek kiállítását, melyet az utolsó napokban maga gróf Zichy Jenő rendez. Vossinsky Mór apátplébános és a tegnapi Oroszországból Budapestre érkezett Vuskin festő részvételével.

Katonatisztek a kiállításon.

Az ezredéves kiállítás látogatását a katonatiszteknek, úgy a közönségnek, mint a honvédeknek tudvalevőleg nagyon megkönnyítették már csak azért is, mert úgy a katonai kiállításon, mint a történelmi főcsoport hadtörténelmi részében sok becses anyagot, sok tanulmányozni valót találnak, s a kiállítás jelenkori része is bizonyosan nagy mértékben érdekli őket. A katonatisztek két-két heti szabadságot kapnak a kiállítás tanulmányozására, s hogy Budapestben kényelmesen, olcsón és jól élhessenek, arról egy erre a célra alakult intézet gondoskodik. A katonai szállás iroda (Erzsébet körút 1.) egyszerű levélre vagy táviratra gondoskodik a tiszték számára szállásról (naponként 2 főtől fölfelé), azonkívül kiállítási színházi jegyekről, stb. Ha két tiszt együtt jön a kiállításra, a szobájuk ára a felébe kerül egyiknek-egynek.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 1—15-ig. Tízoldós szaktanfolyam Nbecskereken
Május 8. Jegyzői szigorlat.
Május 11. Millenniumi díszgyűlés.
Május 11. Közigazgatási bizottság.
Május 11. A M. kör ezredéves ünnepélye.
Május 12. Tavasszi közgyűlés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére keddén és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuwer hátsó van.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. A hét-főn megkezdett közgyűlést tegnap délelben rekesztette be Rónay Jenő főispán. A jegyzőkönyvet hétfőn hitelesítik.

— Uj kamarás. A király gróf Karátsanyi Kamillnak, a magyar főrendiház örökös jogu tagjának a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— A vallásitanítás — eltörölve. Az országos tanár-egyesület legutóbbi ülésében a vallásitanításnak a középiskolákban való eltörölését mondta ki s Szigetvári Ivánt megbínta, hogy a millenáris tanügyi kongresszuson ily értelemben tartjon előadást. A határozat a legszélesebb körökben visszatetszést keltett.

— Jegyző-helyettesítések. Vuchetich Arpad szajáni községi jegyző a perlassi községi jegyzői állásra helyettesített. Pitkó Béla thegyesi segédjegyző pedig a szajáni jegyzőségre helyettesített. Pitkó egyben megbízott az anyakönyvvései helyettesítéssel is.

— Millenniumi fáktételések. A millenniumi fáktételését a nagy kiskindai kir. törvényszék és a gimnázium már megkezdte. A város millenáris fát, két hársfát, folyó hó 17 én délelőtt ültettek el minden ceremónia mellőzésével a város háza előtti aszfalt két kiszögellő részén. Az egyiket Tellecsky Risztó polgármester, a másikat Augustin M. v. főjegyző ültette el. — Ugyancsak vasárnap d. e. ültettek millenniumi fákat az áll. polgári leányiskolában ünnepély kíséretében. Az intézet igazgatója lelkes beszédet intézett a növendékekhez, a tanulók hazafias dalokat énekeltek és jelikeket mondtak. — D. e. 11 órakor az ág. hitv. ev. iskola udvarán ültették el az emlékfákat, hol Németh Antal felügyelő és Jeszenszky Ignác mondtak szép és lelkes beszédet. — Folyó hó 21 én délelőtt a g. kel. iskola udvarán ültettek el 8 fenyő-bokrot, négyet az iskola, négyet az egyház

részéről. — Ugyanaznap délutánján 3 órakor volt az iar. népiskolában a millenniumi fák ültetése az iskolás gyermekek és a tanítói kar jelenlétében. Két fiatal diófát ültettek el az ezredév megörökítésére.

A tót aradáci evangélikus iskola növendékei, mint lapunknak írják, a millennium emlékére hét darab hársfát ültettek a templomterre, mely alkalommal a lelkész a gyermekekhez s a szép számmal megjelent közönséghez hazafias beszédet intézett, buzdítván őket hazaszeretetre, honpolgári kötelességeik hű teljesítésére, s a közös magyar haza jólétének egyesült erővel való előmozdítására. A beszéd után a három tanító vezetésével az összes tótajku mindkét nemű iskolások részéről megszöndült a „Szózat“ hatalmas dallama, mely után emelkedett hangulatban oszlott szét a közönség kicsinje és nagyja, szép emléket vivén haza családi tűzhelyeikhez, oly emléket, mely a tótajku, békés természetű nép kebelében mint hálás talajban ismét egy új gyökérszálat fog hajtani a szeretett közös magyar haza fenállásának megszilárdítására.

Alibunári levelezőnk írja: Az előljáróság elültetendő diófák beszerzésével lehetővé tette a helyi iskolák gyümölcsfaültetéssel összekötött millenniumi ünnepélyét, mely április 22 én a község intelligenciájának részvéte mellett meg is tartatott. Reggeli tíz órakor indult meg a menet nemzeti zászló alatt taraszklövéses s a községi román fiúiskola által a „Szózat“ első versszakának háromszólamu éneklése mellett. Felérve a magaslatra, a hol a beültetendő terület volt megjelölve, a román fiúiskola a „Szózat“ második versszakát énekelte. Következett egy magyar, egy román és egy szerb alkalmi beszéd, melyek után a szerb iskola és utána a román fiúiskola énekelte újból a „szózatot“, miközben Kovács Gusztáv tiszteletbeli főszolgabíró megkezdte a diófa ültetést, a román fiúiskola pedig folytatta a magyar dalok éneklését, váltakozva a zenekarral.

— Hirsch báró temetése. Ó-Gyalláról reggel 9 órakor szállították el Hirsch báró holttestét egyszerű beszentelés után, melyet az érsekújvári rabbi vezetett, Ersekújvárra, hol a küldöttségek s a budapesti templomi ennekkar Lazarusz főkátor és Kohn dr. hitszónok várták a Nyitra folyó partján. Innen harmonnyed 11 órakor Ersekújváron keresztül, hol az egész város gyászpompát öltött, sőt a római katolikus templomokban a harangokat is megkondították, óriási közönség kíséretében haladt a szomorú menet a palyaudvarig. Itt Kohn dr. magyar beszéddel méltatta az elhunyt emberbarát érdemeit. A remek, lendületes szónoklat után felzendült a budapesti dohány-utczai templomi kar gyászéneke, melynek szomorú dallamai mellett a koporsót a különvonatba helyezték el. Hirsch báróné, ki az ó-gyallai beszentelésnél szintén jelen volt, a beszentelés után Bischitz Davidné kíséretében Ersekújvárra hajtattott, honnan még a 10 órai gyorsvonattal tovább utazott Parisba. Az özvegy rendelkezése szerint a külön vonatnak még péntek este Parisba kell érkeznie, nehogy a holttest szombaton uton legyen s ez által sérelem essék a vallásos rituson.

— Családi dráma. Ó-Becséről telegrafálják, hogy új. Jovanovits György dr. odaváló ügyvéd ma rálött vadászfegyverével az édesanyjára; a golyó térdén sebesítette meg az asszonyt, akit fia a puska agygyal is súlyosan megsértett. Ez ugyanaz a Jovanovits dr., akit néhány évvel ezelőtt törvény elé állították ama vád miatt, hogy ő ölte meg a feleségét. Jovanovics dr. azonban akkor fölmentették.

— Egy leány, ki nem akar férjhez menni. Bécsből írják: A lipótvárosi zsinagógában tegnap kellett volna végbemenni egy idősebb özvegy ember esküvőjének egy husz éves leánynyal. Hosszas várakozás után, mely alatt elterjedt a hír, hogy a „boldog frigyből“ semmi sem lesz, a nátkapár megjelent és 2 óra felé megkezdődött a szertartás. Midőn a lelkész a menyasszonyhoz a szokásos kérdést intézte: beleegyez-e a házasságba, nem felelt. Ismételt kérdésre aztán hangosan felelt: Nem! Az esketési szertartás persze rögtön félbessakadt. A vőlegény azonnal elment a templomból, röviddel utána pedig a menyasszony és hozzátartozói is. A kínos jelenet oka az volt, hogy a menyasszony értesült, hogy vőlegénye az első feleségével igen rosszul bánt. Szülei által rászorítottva, engedett ugyan, az utolsó pillanatban azonban mégis erőlyes nem szavával szabadult meg tőle.

— Vállalkozó szellemű gyerekek. Ráda György lugosi 13 éves gyereke annyira hatottak a temesvári hippodromról hozzá is érkezett hírek, hogy összebeszélte két pajtásával, a 12 éves Mamtói Miklóssal és ennek két évvel fiatalabb öccsével, hogy megnézik a művészetnek eme csodás csarnokát. Pénzüik persze nem volt és így gyalog módon indultak el Temesvár felé. Hogy pedig az utkevéssé legyen unalmas, hát két fiú zsineghamot vett a szájába, Rádai pedig tartotta a gyeplőt. Így aztán neki! Tegnap reggeli 5 órától kezdve ma hajnali 4 óráig tartott ez a kirándulás, a midőn a gyermekek halálisan kifáradva értek a hippodrom falai elé. Itt összeültek tanácskozni és elhatározták, hogy jó lesz még idejekorán biztosítani a bemenetelt és nyomban át akarták mászni a deszkakerítést. Ez a dolog hősies és vakmerő oldala. Most jön a tragikum egy rendőr személyében, a ki a 3 kirándulót észrevette és kérdőre vonta. Természetesen volt aztán sírás-rívás, mert hát képzeletükben látták már a bösz apák nádpálcáit és egyéb poroló szereszmait. A szülőket nyomban értesítették drága megszájtak felől, míg ezek ma délelőtt kissé kipihenték magukat a rendőrség meleg védszárnyai alatt. Erdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy Temesvár Lugostól 60 kilométer nyire van és a katonaság mindig két napi menetben szokta megtenni ezt a hosszú utat.

— Keresztényből pogány. Egy felvidéki megyében történt a napokban a következő komikus eset. A törvényhatósági bizottsági közgyűlés a tárgyhöz illő komolysággal tárgyalta azokat a módosításokat, melyekkel a millennium alkalmából a megye hazafias érületének adózni kívánt. Egyszerre föláll egy praktikus gondolkodásáról ismert megyeatyja és előrebocsátván azt, hogy őseink bejövetelekkor pogányok voltak és miként az a Fesztay körképben is látható fehér lovat áldoztak istenüknek; indítványozta, hogy a millenniumis ünnepélyek alkalmával mondjunk le vallási villongásainkról, egyesüljünk őseink pogány hitében és az egyházmegye püspökének mint táltosnak vezetése alatt áldozunk a magyarok istenének — nem ugyan — fehér lovat, hanem ökröt. A közgyűlés csendes derűtséggel honorálta a megye atyjának hazafias indítványát és napirendre tért felette.

— Öngyilkosság a pályaudvarban. H. M. Vásárhely indóházában nagy szenzációt keltett egy öngyilkosság a napokban. Egy Mirsior Miklós nevezetű óbecsei illetőségű utazó úgnök, aki Rubinatein budapesti könyvkereskedőnél volt alkalmazásban, egy félreesső helyen agyonlőtte magát, több levelet hagyván hátra, melyekben öngyilkosságának okául azt mondja, hogy nem tudott jóorsot biztosítani magának.

— Megtámadt pályáőr. A megyei csendéletől mindennap hoz valami érdekes hírt a posta. Tegnap az arad-cesanádi vasut 14. számú pályaházába öt álarozos ember tört be s Juhos András pályáőrt életveszélyesen összeszurkálták. Miután alig hihető, hogy a szegény ember házából valamit el akartak volna vinni, valószínűleg csak bosszu áldozata lett Juhos, aki csak nemrégiben vezette haza fiatal, szép feleségét. Azt hiszik, hogy valamelyik kikoszarozott kéroja bérelte fel a czinkosokat. A csendőrség négy gyanus embert már letartóztatott, azonban valamennyi igazolta alibijét. A vizsgálatot most más irányban folytatják.

— Rövid hírek. Főgimnázium Hajdu-Nánáson. Hajdu Nánás világi és egyházi előjárói azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az ottani hatosztályú ev. ref. gimnáziumot, a mely az utóbbi időkben közel 100.000 frtnyi alapítványhoz jutott több helybeli pátronus bőkezűségéből, a millennium emlékére nyolczosztályúvá emeljék és új épülettel lássák el. — Hegyi páter bírása. A kuria tegnap foglalkozott Hegyi Antal csongrádi plébános sajtórendőri ügyével. Hegyi a lapjában kauzció nélkül politizált és ezért a törvényszék 200 frt pénzbüntetéssel sújtotta, amit utóbb a szegedi királyi tábla, és tegnap a kuria is helybenhagyott. — Elgázolt leány. A szegedi mars-téren egy torontáli szerb ember kocsija elütötte Papp Juicsa cselédleányt, aki könnyű sérülést szenvedett. A szerb a baj után elhajtott s most a rendőrség az után jár, hogy a kiletét megtudja. — Erdekes lelet. Keneslő községben rendkívül beosés, a bronzkorszakból való leleltre bukkantak földtúrás közben. A nép a nagymennyiségű bronztárgyat szét akarta bordan, mert nem ismerte a lelet értékes voltát, de a járási főszolgabíró közbelépése szerencsére megmentette a gyűjteményt a nemzeti museum részére. — A repülő honvéd. A községi honvéd kórházban súlyos betegen feküdt Németh István szentpéterfai illetőségű közhonvéd. Deliriumba esett a szegény s ez állapotában kiugrott a kórház emeleti ablakán az udvarra. Szörnyen összetörte magát, de még élt mikor visszat-

ték az ágyára, a hol most haldoklik. — Bérnyilkos erdőőr. A diósgyőri erdőben átlótt mellet halva találták meg a minap Frics Illés diósgyőri embert. Most már megkerült a gyilkos is. Korodi József erdőőr ölte meg, a kit erre Frics felesége bérelt, hogy hozzájuthasson az áldozat megtakarított 800 forintjához. A rettenetes nember is fogságban van már.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. április 24-én.)

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai ülésen folytatták a honvédségi napiparancs folytán felmerült immunitási ügyet, a melynél a tegnapi szónokok támadásaira Fejérváry báró miniszter a saját álláspontját sikeresen megvédelmezte. A ház a mentelmi bizottság javaslatát elfogadja, ellenben a Hódossy és Olay által beadott határozati javaslatokat mellőzi.

A kérvények tárgyalása következik ezután, és pedig némely törvényhatóságnak az önálló vámterület létesítése ügyében beadott kérvényét Kossuth Ferencz pártolólaj ajánlja a kormány és a ház figyelmébe. Bánffy miniszterelnök fölöslegesen tartja a kérvényeket, valamint az önálló vámterületet szükségtelennek, mert a kormánynak alapos kilátásai vannak arra nézve, hogy a kiegyezés megújítása alkalmából érdekeink a legmesszebben fognak megóvatni; miért is a kérvényeket kéri a kormánynak kiadatni.

Ugron Gábor Kossuth javaslatának védelmére kel, és azt pártolja, a többség azonban Bánffy javaslatát fogadja el. Ezután a miniszterelnök Visontay interpellációjára, a kereskedelmi miniszter pedig Várad y Károly és Urányi Imre multkori interpellációjára válaszolt, a ház a válaszokat tudomásul veszi.

Ülés vége egy óra után.

A pápa képviselője a millenniumon.

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pápa Vaszary Kólos hercegprímást megbizta, hogy őt a millenniumon képviselje.

Fejérváry báró párba.

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A báró Fejérváry—Bernát-ügyben tegnap este 7 órakor ismét összejöttek a megbizottak és megállapították a párba idejét, helyét és módját, mely szerint a párba ma délelőtt nem történhetik meg, mert Fejérváry báró a képviselőházban van elfoglalva ismeretes mentelmi ügyében.

A borosjenői választás.

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Borosjenőből teleggrafálják: Itt nagy visszatetszést szült a központi választmányak az az intézkedése, hogy a választás május 2-án tartassék meg. Akkor, amikor a király az ezredéves kiállítás megnyitja és a nemzet nagy örömmünepét üli, nem hajlandók választási harcokban részt venni. Ma a kiküldött választási elnököt Barkassay Kálmánt folkérték, hogy a választást május 10-ig halassza el.

Báró Fejérváry miniszter újabb párba.

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry báró honvédelmi miniszter ma kihivatta Korbulyt, a Magyar Ujság szerkesztőjét, egy sértő czikkeért, mely a nevezett újságban megjelent.

Papakosztát elfogták.

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hir szerint Papakosztát, kit már egész legendakör vesz körül, végre elfogták. Két társával nyugodtan tilt egy szolnoki kocsmában, mikor felismerték. A felismerés azonban érthető okokból nem volt inyere és elillant, de utána rohantak és hosszas dulakodás után megdözték.

Gyilkosság Budán.

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A minapi szörnyű gyilkosság ügyében, melynek Hutkay Antal, az irgalmasok budai kórházának portása esett áldozatul, a vizsgáló közöledik a befejezéshez. A tetességei tudvalevőleg Bakonyi Sándort, a kórház egyik elfogott szolgáját gyanusítják és a vizsgálóbíró úgy őt, mint a tanuk nagyrészét már kihallgatta. Bakonyi, noha igen súlyosan nehezedik rá a gyanu, még mindig konokul tagad és nem is igen lehet várni, hogy bármikor is beismeri bűnét.

Ezzel a reménnyel maga a vizsgálóbíró is ugyszólván felhagyott, a mi természetes, mikor olyan vádlott áll előtte, a ki egyebeken kívül kiszolgált csendőr. Bakonyi a raffinériája mellett még törvénytudással is dicsekedik, úgy ismeri a paragrafusokat, mint a ki mindig asokkal dolgozott. A bírāja, hogy megismerje emberét, szándékos botlással így szolt ma hozzá:

— Látja Bakonyi, magát ez a 406-ik szakasza ütköző súlyos vád alighanem alaposan terheli!

— Nem alaposan bis az, meg nem is 406, hanem 306-ik szakasz lenne az tán?...

Az agyafurt ember jól emlékszik, hogy az ellene irányuló vád inkább a 306; semmint a másik szakaszra lehet alapítva, mert az öls paragrafusai 278 tól 310-ig terjednek. De minden tagadás ellenére is csaknem bizonyos, hogy Bakonyi a gyilkos, a kinek ruháin nemcsak vérvonokra akadtak, de őt magát is a holttest mellett találták, mikor a bűntényt először észrevették. Ehhez járul az orvosszakértőknek az a véleménye, hogy a szerencsétlen Hutkay alig pár pillanattal e perc előtt kaphatta gyilkosától a halálos ütéseket és szurásokat.

A vizsgálatot most már hamarosan be fogják fejezni, de mielőtt az iratokat áttennék a vádhatósághoz, megvizsgáltják orvosszakértőkkel a Bakonyi elmeállapotát.

Kinevezések Bulgáriában

Budapest, apr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából jelentik: Hir szerint Petroff ezredes mostani hadügyminiszter tábornokká lép elő és helyét vagy Grueff őrnagygyal vagy Bendereff századossal töltik be. Ha ezeket az emigrált és a legnagyobb mértékben hirhéd tisztek egyikét hadügyminiszterre nevezik ki, akkor a másik a vezérkar főnökévé lesz. Katonatiszti körökben ezen hir általános visszatetszést szült, a mi természetes is.

A postatakarékpénztár sikkasztói.

Budapest, április 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Irinyi Zoltán volt államrendőrségi felügyelő és neje Orosz Jolán, továbbá a velők szövetkezett Cziko József volt takarékpénztári számvizsgáló bűnpörét tárgyalta ma a budapesti királyi ítélő tábla; nevezettek az a vád terhelte, hogy a postatakarékpénztár kárára 16970 frt erejéig követtek el hamisítást. Ebben az ügyben két ízben tartott végtárgyalást a törvényszék. Először ugyanis csak 8000 frtnyi hamisítás derült ki, még pedig egyedül Irinyi és Cziko ellen, kiket 2 évi illetőleg 2 1/2 évi fegyházra ítéltek el. Utóbb azonban rájöttek, hogy a hamisítás sokkal nagyobb mértékben 16.970 forint erejéig üzetett és abban részes volt Irinyi neje Orosz Jolán is. Ekkor a törvényszék Cziko József büntetését 6 évi, Irinyi Zoltánét 3 1/2 fegyházra emelte fel, Irinyit pedig másfél évi börtönbüntetéssel sújtotta. Ezt az ítéletet hagyta helyben ma a királyi ítélő tábla is.

VASUT-ÜGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázat.

A m. kir. államvasutak miskolci üsletvezetősége területén a Zolyomi osztálymérnökség szakaszán, Zolyom székhelyvel, üresedés folytán egy 250 frt évi fizetéssel, 60 frt évi lakbérilletményvel, esetleg természetbeli lakással és a szabályszerű szolgálati ruházattal javadalmazott kertész segédi állás betöltendő.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy magyar honosságukat, a magyar nyelv tökéletes birását, életkorukat, katonai viszonyukat, ép és egészséges testalkatukat, erkölcsi feddhetlenségüket s végül kertészeti szakképzettségüket igazoló okmányainak csatolása mellett az iránti 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványaikat legkésőbb f. évi május hó 10-ig a m. kir. államvasutak miskolci üsletvezetőségekben nyujtsák be.

Megjegyzetetik, hogy később beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Miskolcs, 1896. április hó 20. án.

Az üsletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

H i r d e t é s e k.

5898. sz. ki. 1896.

Hirdetmény.

Alólirott részéről ezennel közzétetik, hogy a helybeli m. kir. állami felső kereskedelmi iskola II. osztályának be rendezéséhez és a vegytani dolgozószoba felszereléséhez szükséges butorzatok beszerzése céljából 1896. évi április hó 30-ának d. e. 9 órája a városházi épület II. tanácsnoki irodában nyilvános árlejtés tűzetik ki, melyre vállalkozók a 787 frtnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátottan ezennel meghívattak.

A költségvetés az árlejtés napjáig a hivatalos órákban a II. tanácsnoki irodában naponta betekinthező.

Nagy-Becskereken, 1896. évi április hó 15-én.

Krsztics János
polgármester.

410-1.1

4711. sz. 116-6.6
RHEINVEILCHEN
(Rajnaibolya)
Ferd. Mühlens
4711. sz. Köln a/Rh.

Ezen ujdonság illata minden várást felülmúlja s a frissen szedett ibolya illatától nem különbözik.

Kapható minden nagyobb illatszer-elárúsnál.

Dr. Linyacsky-féle házban

egy aszfaltirozott világos helyiség, mely **műhelyre**

kiválóan alkalmas, folyó évi május hó 1-től, esetleg azonnal kiadandó. -- Bővebb felvilágosítással szolgál az Első délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntőde részvénytársaság.

400-3.3

5854. és 5877. sz. ki. 1896.

Hirdetmény.

N. Becskerek r. t. város hatósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó a német negyedben fekvő 1 hold 343 □-öl pótkertnek, valamint a Muzslyán levő 6 1/2 holdnyi szántóföldnek f. évi november 1-től három egymás után következő évre leendő bérbeadása céljából f. évi április hó 29-én d. e. 9 órakor a II. tanácsnoki irodában

nyilvános árverés fog tartatni, melyre bérelni szándékozók a 28 illetve 150 frt kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva ezennel meghívattak.

N. Becskereken, 1896. évi április hó 15-én.

Krsztics János,
polgármester.

411-1.1

249-28.7

Két ponny

mind a kettő szürke, kanca, 6 éves, hibátlan, az egyik 143, a másik 148 cm. magas jól behajtott kocsi 250 frtért Rohonczy Gida törökbecsei uradalmában eladó. Ertekezhetni az uradalmi irodában Török-Becsén.

395-3.3

1896.

minták

csak elsőrendű gyártmányok.

„Phänomen“, „Swift-Steyr“, „Premier“

helical-csővel (angol gyártmány),

„Columbus“,

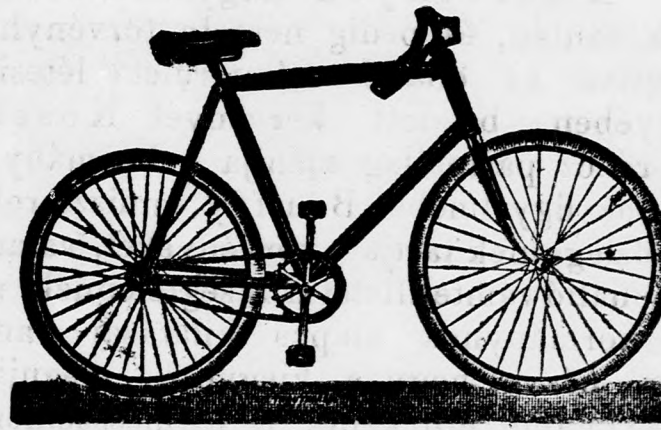
(amerikai minta),

„Damensafety“, „Tandem“.

Továbbá lámpások, hangrangok, cyclomértek, stb. mindig raktáron

NOVÁK J. G.-nél

Nagy-Becskereken.

Javitások pontosan eszközölnék.

Kőbányai Királysör főraktára

HIRTENSTEIN M. Nagybecskerek.

Van szerencsém a m. t. közönségnek tudtára adni, hogy az általánosán kintűnek elismert

KŐBÁNYAI KIRÁLYSÖR FŐRAKTÁRÁT

Nagybecskerek város és vidéke részére átvetem.

A külön e célra épített sörpince által azon előnyös helyzetben vagyok, hogy mindenkor bármelyik sörből kintű friss itallal szolgálhatok, amiről a m. t. fogyasztó közönség egy próbarendeléssel leginkább meggyőződhetik.

Megrendelések hordósörre vagy legalább 50 palackra irodámban (Vukov-féle ház, a „Korona“ mellett, Telefon 76. sz.) vagy a pinczében (Temesvári-utca, Telefon 103. sz.) elfogadtatnak és pontosan eszközölnék, — míg a kisebb mennyiségbeni palackok eladása az ujonnan be rendezett sörcsarnokban (Fötér, Bauer-féle ház) jutányos árakon eszközölnék.

Kiváló tisztelettel

HIRTENSTEIN M.

40-52.29

H i r d e t é s e k

felvétetnek

e lap kiadóhivatalban.